

آسیب‌شناسی افزایش قیمت مواد لبنی و تخم‌مرغ

الهام پیروز، کارشناس اقتصادی

جهان صنعت

نگاهی به شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی تهیه شده توسط بانک مرکزی نشان می‌دهد که در بخش خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها ۳۸/۷ درصد و بخش کالا ۳۴/۴ درصد و خدمات ۲۰/۱ درصد، رشد داشته‌اند این رشد در زیر گروه خوراکی‌ها از جمله شیر ۱۲/۱ درصد، ماست ۹ درصد و پنیر ۷/۳ درصد می‌باشد. بررسی شاخص بهای تولیدکننده نیز نشان می‌دهد که کشاورزی ۳۹/۵ درصد، صنعت ۲۳/۶ درصد و خدمات ۱۴۸/۸ درصد رشد داشته‌اند. همین شاخص برای تولید شیر ۶/۵ درصد و برای تخم‌مرغ ۵۹/۷ درصد می‌باشد.

مقایسه بین این شاخص‌ها دلالت بر آن دارد که شاخص بهای تولید شیر و مصرف آن ۶ درصد اختلاف دارند. همین اختلاف در خصوص سایر فراورده‌های لبنی نیز دیده می‌شود هر چند کمتر از شیر می‌باشد. این مسئله نشان از کارکرد نامناسب نظام توزیع شیر و فرآورده‌های لبنی در کشور دارد، زیرا در بخش پروتئینی‌ها برای مثال تخم‌مرغ، اختلاف زیادی بین شاخص بهای تولیدکننده (۵۹/۷) و مصرف‌کننده (۲۵/۴) مشاهده می‌شود. رشد حدود ۵۹ درصدی بهای تولیدکننده می‌تواند پی‌آمد شوک‌های قیمتی بحث هزینه‌ها باشد که بر اثر افزایش قیمت کنجاله در بازار جهانی و افزایش نرخ ارز صورت گرفته و به طور عمده در قسمت خوراک طیور خود را نشان می‌دهد، اما به رغم این افزایش قیمت ۵۹ درصدی در شاخص تولیدکننده، در بخش شاخص قیمت مصرف‌کننده ۲۵ درصد رشد مشاهده شده که نشان از اثرات اقدامات تنظیم بازار می‌باشد. البته لازم است تا روال پایش بازار تداوم داشته باشد چرا که ممکن است آثار خود را در دوره‌های بعدی، مشابه آنچه در خصوص تخم‌مرغ در سال ۱۳۹۰ اتفاق افتاد رخ دهد، زیرا بررسی شاخص قیمت خرده‌فروشی کالاها و خدمات در شهر تهران نشان می‌دهد که در خرداد ماه سال ۹۰ نسبت به سال ۸۹، ۱۴۱ درصد افزایش قیمت اتفاق افتاده است و این مسئله می‌تواند ناشی از فشار زیاد به بخش تولید باشد که به طور ناگهانی در یک دوره بعد خود را نشان می‌دهد.

در پایان می‌توان گفت با توجه به ضریب اهمیت مصرف مواد لبنی و تخم‌مرغ در بخش شاخص بهای مصرف‌کننده که برای هر دو کالا ۳/۴۷ درصد می‌باشد، تورم و افزایش قیمت‌های مداوم این کالاها

می‌تواند در بخش سلامت تغذیه‌ای جامعه اثرات منفی زیادی بر جای بگذارد و خانوارها را ناچار به حذف برخی از این اقلام از سبد مصرفی‌شان بنماید که اثرات سوء آن در بخش سلامت در آینده خود را نشان می‌دهد. مسئله مهمتر تحمیل فشارمضاعف به بخش تولید با تعیین قیمت در بخش توزیع راهکار درستی نبوده و لازم است تا زنجیره‌های تولید تا توزیع مورد بازبینی قرار گرفته و مشکلات بخش تولید تخم‌مرغ مانند تامین سوخت، دارو و واکسیناسیون و تامین دان طیور مورد توجه قرار گیرد.